

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

Szkoła Podstawowa nr 70
im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu

Koordinator – mgr Monika Sadowska

Rok szkolny 2020/2022

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.) - system oświaty i wychowania zapewnia w szczególności: przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 maja 2004 r. „w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych”. Zostały w nim określone wskaźniki działań min. związane z orientacją zawodową i planowaniem kariery uczniów.
4. Rozporządzenie MEN z dn. 12 marca 2009 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dziennik Ustaw Nr 50 Poz. 400)
5. Rozporządzenie MEN z dn. 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dziennik Ustaw Nr 228 Poz. 1487)
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

II Charakterystyka programu

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 70 im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu określa ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu oraz kierunku dalszego kształcenia, zgodnego z zapotrzebowaniem na rynku pracy. Istotą jest zapoznawanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym, wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy, inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów, udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Doradztwo zawodowe to proces, który ma na celu uczenie podejmowania słusznych decyzji w obszarze edukacyjno-zawodowym. Wybór kształcenia zawodowego oraz przyszłego zawodu jest niezwykle ważnym oraz trudnym etapem w życiu każdego człowieka ze względu na nieustannie zmieniający się rynek pracy. Niebywale skomplikowane jest podejmować dojrzałe decyzje o dalszym kształceniu, które wiążą się z dokonaniem planów zawodowych. Młodzi ludzie często zadają sobie pytanie, kim mogliby być w przyszłości. Odpowiedź na to pytanie wymaga wielu przemyśleń i uwzględnienia różnorodnych czynników, które wpływają na powodzenie i pomyślność tego jakże ważnego aspektu życia młodych ludzi. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i świadomym aktem decyzyjnym. Nie jest to wybór pojedynczy, lecz wieloetapowy. Na wybór zawodu wpływają głównie wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz działanie środowiska.

Z biegiem lat coraz trudniej ukierunkować swój rozwój zawodowy, aby adekwatnie dostosować się do potrzeb wynikających z rynku pracy. Istotnym elementem na każdym etapie życia jest pomoc doradcy zawodowego czy też wsparcie ze strony innych osób, takich jak wychowawcy klasy, pedagoga, psychologa czy innych nauczycieli uczących w szkole.

W ostatnich czasach coraz częściej dochodzi do sytuacji, w których ludzie wielokrotnie muszą zmieniać zawód, podnosić swoje kwalifikacje oraz poszukiwać pracę. Ciągłe doskonalenie przyczynia się do lepszego startu w życiu. W wyniku przemian rynku pracy, człowiek powinien patrzeć wielostronnie, pogłębiać wiedzę oraz poznawać świat wielokierunkowo.

Ważnym elementem modernizacji systemu edukacji w tym oczywiście głównie systemu edukacji zawodowej staje się wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w wyborze dalszej kariery zawodowej. Głównym zadaniem jest poznanie siebie, własnych zainteresowań

oraz predyspozycji zawodowych. Poprzez zapoznanie się z mocnymi i słabymi stronami można ukierunkować ucznia i przygotować go do jakże ważnego wyboru, jakim jest zawód.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego daje uczniom możliwość zdobywania wiedzy a także umiejętności dążenia do wyznaczenia ścieżki oraz dalszej kariery zawodowej. Poznanie własnych wartości życiowych, drogi kształcenia, uzyskanie informacji o rynku pracy, klasyfikacji zawodów, zaplanowanie własnej kariery zawodowej daje człowiekowi możliwość świadomego wyboru w przyszłości. Program doradztwa zawodowego ma pomóc młodym ludziom w wyborze swojej przyszłości związanej z karierą zawodową.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego określa cele, zadania oraz formy i metody pracy zawodoznawczej z uczniami dostosowane do ich okresu rozwojowego. Obejmuje swoimi działaniami zarówno uczniów jak i ich rodziców. Działania całej rady pedagogicznej w ramach WSDZ są zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły na dany rok szkolny i koordynowane przez szkolnego doradcę zawodowego lub osobę pełniącą funkcję koordynatora doradztwa zawodowego w szkole. Zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 16 sierpnia 2018 roku Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowany został dla klas I – VIII Szkoły Podstawowej Nr 70 w Poznaniu.

PODSTAWOWA TERMINOLOGIA

PORADNICTWO ZAWODOWE – Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ORIENTACJA ZAWODOWA – Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

DORADZTWO ZAWODOWE – Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

DORADCA ZAWODOWY – Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

INFORMACJA ZAWODOWA – Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

INFORMACJA EDUKACYJNA – Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

ZAWÓD – Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA – Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

III Podstawowe założenia dotyczące Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego realizowanego w Szkole Podstawowej Nr 70 im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu, w roku szkolnym 2019/2020

1) Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

- Dyrektor Szkoły
- Koordynator Doradztwa Zawodowego

2) Osoby współpracujące w realizacji WSDZ

- Pedagog Szkolny
- Wychowawcy klas
- Wychowawcy świetlicy szkolnej
- Bibliotekarz szkolny
- Nauczyciele poszczególnych przedmiotów
- Rodzice

3) Cele Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Cel główny programu:

Celem Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia poprzez pobudzenie uczniów do samopoznania i zdobycie wiedzy niezbędnej do właściwego zaplanowania kariery zawodowej. Cel główny zobowiązuje całą społeczność szkolną do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych.

Cele operacyjne programu:

1. Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa. Wskazanie dróg dalszego kształcenia.
2. Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami związanym z doradztwem zawodowym. Zapoznanie ze szkolnym doradcą zawodowym.
3. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, mocnych i słabych stron, sprawnego komunikowania, autoprezentacji.
4. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrywanie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.

5. Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno – zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach ponadpodstawowych
6. Rozwijanie umiejętności samooceny.
7. Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
8. Wskazanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami konkretnego zawodu.
9. Wzmacnianie poczucia wartości przez wyłonienie pozytywnych stron osobowości.
Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzenie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych. Uświadamianie uczniom roli wartości w życiu człowieka.
10. Kształtowanie właściwej postawy wobec pracy, np. poczucia odpowiedzialności, inicjatywy, punktualności itp.
11. Zdobywanie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
12. Rozszerzenie zasobu informacji na temat placówek i instytucji z zakresu doradztwa zawodowego
13. Uwrażliwienie rodziców na konieczność udzielania wsparcia i pomocy dzieciom podczas dokonywania wyborów edukacyjnych i zawodowych.
14. Zaznajomienie z aktualną sytuacją na rynku pracy. Sposoby poszukiwania pracy.
15. Zapoznanie uczniów z ofertą edukacyjną szkół – Targi Edukacyjne.

Doradztwo zawodowe w Szkole Podstawowej nr 70 realizowane jest:

- 1) w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) w klasach VII i VIII szkół podstawowych o których mowa w § 2 pkt 4–7, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

Doradca zawodowy prowadzi zajęcia w następujących oddziałach:

7a, 7b, 7c, 7d

8a, 8b, 8c, 8d

IV Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla szkoły podstawowej.
3. Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym, programów edukacyjnych UE oraz porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.
4. Udzielanie zainteresowanym indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
5. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
6. Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno- pedagogicznych.
7. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
8. Wspieranie zainteresowanych rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.
9. Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewniania ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.
10. Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.

11. Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (internet, CD, itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
12. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnętrzny system doradztwa: Kuratoria Oświaty, Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Poradnie Psychologiczno–Pedagogiczne, Powiatowe Urzędy Pracy, Wojewódzkie Komendy OHP, Zakłady Doskonalenia Zawodowego itp.
13. Sporządzanie sprawozdań z prowadzonej działalności.

V. Zadania osób współpracujących w realizacji WSDZ

- 1) pedagog szkolny – wdrażanie uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- 2) wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy szkolnej – pogłębianie kompetencji interpersonalnych uczniów, prowadzenie ćwiczeń integrujących grupę, organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców, uczestnictwo w wycieczkach zawodoznawczych, pełnienie funkcji wspierająco informacyjnej dla rodziców,
- 3) bibliotekarz szkolny – gromadzenie i udostępnianie literatury zawodoznawczej, popularyzacja informatorów edukacyjnych, gromadzenie czasopism i innych źródeł informacji edukacyjno – zawodowych,
- 4) nauczyciele poszczególnych przedmiotów – wykorzystywanie i dostosowywanie treści nauczanego przedmiotu do edukacji prozawodowej,
- 5) rodzice – pomoc swoim dzieciom w podjęciu decyzji edukacyjno – zawodowej, współpraca ze szkołą i poradnią psychologiczno – pedagogiczną w celu rozpoznania umiejętności, preferowanych wartości, zdolności i zainteresowań oraz mocnych i słabych stron swoich dzieci, rozmowy indywidualne z rodzicami – wg potrzeb - w celu zapoznania się z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia. Informowanie przez mobiDziennik o najważniejszych i aktualnych sprawach dot. zasad rekrutacji, drzwiach otwartych itd.

VI. Formy, metody i sposoby realizacji zadań

a) Poradnictwo indywidualne – rozmowy i wywiad doradczy, diagnoza predyspozycji zawodowych, wsparcie w podnoszeniu samooceny i radzeniu sobie w sytuacjach utrudniających optymalny rozwój

b) Grupowe formy poradnictwa zawodowego:

- lekcje doradztwa zawodowego
- lekcje wychowawcze
- warsztaty
- lekcje przedmiotowe

c) Inne formy pracy w ramach orientacji zawodowej:

- organizacja wycieczek zawodoznawczych,
- udział w targach edukacyjnych,
- angażowanie rodziców do dzielenia się doświadczeniami związanymi z wykonywanym zawodem,
- spotkania informacyjne z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- udział w konkursach promujących świat zawodów,
- spotkania informacyjno – diagnostyczne z osobami i instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach doradczych,
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, lekcje pokazowe w szkołach,
- prezentowanie informacji dotyczących poradnictwa zawodowego w formie gabloty i na stronie internetowej szkoły

Sposoby realizacji działań:

- lekcje wychowawcze,
- lekcje przedmiotowe,
- zastępstwa,
- zajęcia pozalekcyjne,
- wycieczki,
- porady indywidualne.

Metody pracy:

- pogadanki

- lekcje zawodoznawcze
- warsztaty
- wycieczki
- spotkania z przedstawicielami różnych instytucji
- filmy
- ankiety, kwestionariusze

VII. Ogólne treści programowe doradztwa zawodowego realizowane na poszczególnych poziomach klas

Klasy I - III:

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

- **Treści programowe**

Poznanie siebie; Świat Zawodów i rynek pracy; Rynek Edukacyjny i uczenie się przez całe życie; Planowanie Własnego Rozwoju i Podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Klasy IV – VI:

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

- **Treści programowe**

Poznawanie własnych zasobów; Świat Zawodów i Rynek Pracy; Rynek Edukacyjny i uczenie się przez całe życie; Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Klasy VII – VIII:

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

- **Treści programowe**

Poznawanie własnych zasobów, Świat zawodów i rynek pracy, Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Szczegółowa tematyka zajęć doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8

KLASA VII	KLASA VIII
Mocne i słabe strony	System edukacji w Polsce
Zdolności i umiejętności	Cele edukacyjne i zawodowe
Zainteresowania	Współczesny rynek pracy
Predyspozycje zawodowe	Ja na obecnym rynku pracy
Osobowość zawodowa	Praca jako wartość
Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery	Zawody przyszłości
Motywacja	Dokumenty aplikacyjne
Praca w zespole	Autoprezentacja
Świat zawodów	Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych
Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy	Alternatywne drogi dojścia do zawodu

VIII. Oczekiwane efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego

Uczeń po realizacji WSDZ potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony;
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- dostosować się do zmian;
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami;
- współpracować w zespole;
- sporządzać CV i list motywacyjny;
- skutecznie się zaprezentować;
- zachować się asertywnie;
- dopasować kompetencje do zawodu;
- sprawnie się komunikować;
- przewidzieć skutki działań.

Rodzice po realizacji WSDZ:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania;
- konsekwencje niewłaściwych wyborów;
- pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka;
- znają ofertę szkół;
- Wiedzą, gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań wobec uczniów.

Nauczyciele po realizacji WSDZ:

- znają zdolności i predyspozycje swoich uczniów (m.in. uzdolnienia);
- znają zainteresowania uczniów i ich hobby;
- znają bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.

IX Monitoring i ewaluacja

Ewaluacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów Szkoły Podstawowej nr 70 im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu.

W tym celu potrzebne będzie:

- Obserwacja zajęć grupowych,
- Sprawozdanie z realizacji Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego.

Opracowała
Monika Sadowska